

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS

par vides apsvērumu, vides pārskatā izteikto atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrāciju plānošanas dokumentā “Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam”

Plānošanas dokuments “Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam” (turpmāk – Plāns vai RAAP) tiek izstrādāts ievērojot “Atkritumu apsaimniekošanas likuma”¹ III nodaļu un Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumus Nr. 397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu”², kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtības prasības.

Atbilstoši “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” 10. pantā (2) daļā noteiktajam, Plāns stājas spēkā pēc tam, kad to apstiprinājušas visas atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 301 “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” Vidzemes RAAP ietver 9 pašvaldības. Plānu ir apstiprinājušas Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības. Plāns stājas spēkā 2023. gada 28. decembrī.

Šis informatīvais ziņojums sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK Noteikumi Nr. 157) 27. punktu un pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk - VPVB) 2023. gada 21. novembra atzinumā Nr. 4-03/18/2023 “Par Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam Vides pārskatu” iekļautajām rekomendācijām.

Vides apsvērumu integrēšana Plānā

Plāna sagatavošanas laikā tika veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – SIVN), lai izvērtētu sagaidāmo ietekmi uz vidi saistībā ar Plāna īstenošanu. SIVN novērtējuma rezultāti ir atspoguļoti SIVN Vides pārskatā, kurā novērtēts esošais vides stāvoklis Vidzemes reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas teritorijā, ar plānošanas dokumenta īstenošanu iespējamām saistītajām vides problēmām, piedāvāti risinājumi būtisko ietekmju novēršanai un/vai samazināšanai, apskatītas Plāna iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi, to izvēles pamatojums un izvērtējums.

Plāna SIVN parāda, ka:

1. Plāns ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Vidzemes AAR). Plāna izstrādes mērķis ir “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021. - 2028. gadam”³ noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Vidzemes AAR, t.sk. ietverot sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošanu, atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstību, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstību, poligonu infrastruktūras attīstību

2. Kopumā Plāna īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtētas kā tiešas vai netiešas. Ar atkritumu apsaimniekošanas nozari saistītiem īstenošanas pasākumiem var būt tiešās (ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti), netiešās (ietekmes, kuras, mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē), īstermiņa (izpaužas darbības norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas) un ilgtermiņa (pēc Plāna īstenošanas) ietekmes.

¹ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

² Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/324230-noteikumi-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-un-regionalajiem-planiem-un-atkritumu-rasanas-noversanas-valsts-programmu>

³ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

3. Plānošanas dokumenta izstrādes gaitā sagatavotajā Vides pārskatā izdarīti šādi galvenie secinājumi:

- Videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi RAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijās, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus.
- Vidzemes AAR esošajos sadzīves atkritumu poligonos (turpmāk – SAP) “Daibe” un SAP “Kaudzītes” esošā/plānotā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām.
- Ņemot vērā, ka Vidzemes AAR esošajos SAP “Daibe” un SAP “Kaudzītes” ir ierīkotas atkritumu krātuves un nepieciešamā infrastruktūra atkritumu pieņemšanai, apstrādei un apglabāšanai, kā arī poligonos notiek atkritumu atbilstoša apsaimniekošana saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, šīs teritorijas ir rekomendējamas turpmāk kā atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru pilnveidošana.
- Kopumā vērtējot SAP “Daibe” atrašanās vietu, kur arī notiks Vidzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā veiksmīgu darbību jau vairāk kā 20 gadu griezumā, var secināt, ka šī teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanas krātuves un BNA pārstrādes iekārtas (fermentācijas rūpnīca) ir pieņemta ekspluatācijā), tai skaitā arī ar citām Vidzemes AAR saistītām aktivitātēm.
- Attiecībā uz atkritumu poligonu būvniecību, ierīkošanu un ekspluatāciju tiek ievēroti normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi, tostarp, lai netiktu radītas arī ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos tiek noteiktas prasības, lai samazinātu vai novērstu atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām.
- Videi un iedzīvotājiem (tai sk. veselībai) radītie traucējumi vai zaudējumi arī pēc Vidzemes AAR Plāna realizēšanas tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota galvenokārt teritorijās, proti, SAP “Daibe” un SAP “Kaudzītes”, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Tāpat saistībā ar citu jaunu infrastruktūras objektu izveidošanu Plāna ietvaros trokšņa, smaku un emisiju piesārņojums gaisā vērtējams kā nebūtisks, līdz ar to nav uzskatāms par veselību ietekmējošu faktoru.
- Ieviešot pasākumus, kas saistīti ar atkritumu rašanos novēršanu, paredzama vides stāvokļa uzlabošana, jo tas samazinās atkritumu poligonos nodoto atkritumu daudzumu, veicinās tādu materiālu izmantošanu, kas rada mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā pilnu iekārtas dzīves cikla analīzi, arī veicinās dažādu atkritumu veidu atkārtotu izmantošanu.
- Plāna darbības laikā paredzētie pasākumi galvenokārt vērsti uz apglabātā atkritumu apjoma samazināšanu, pārstrādes un reģenerācijas apjomu palielināšanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības kvalitātes un pakalpojumu pieejamības paaugstināšanu. Šo pasākumu rezultātā tiks veicināta atkritumu kā resursa izmantošana kā arī samazināts siltumnīcas efekta gāzes apjoms atkritumu apglabāšanā.
- Apstiprinot Vidzemes AAR plānu, kopumā tiek veicināta atkritumu apsaimniekošanas sistēmas līdzsvarota attīstība, tostarp ietverti aprites ekonomikas pamatprincipi, kā arī būtiski tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.
- Vērtējot valstiskā mērogā ikviena AAR plāna apstiprināšana un secīgi tā ieviešana var mazināt atkritumu rašanos, nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību.
- RAAP projektā paredzēto darbību īstenošana neradīs nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi, tiks veicināta vides kvalitātes uzlabošanās valstī, tādējādi labvēlīgi ietekmējot arī kopējo vides stāvokļa uzlabošanu, piemēram Baltijas reģionā.

Iespējamo alternatīvu izvēle, pamatojums

Plānā dažādas alternatīvas tika skatītas plašā griezumā - sākot no tehnoloģiju pielietošanas alternatīvām līdz organizatorisko pasākumu vērtēšanai. Apskatot atkritumu apsaimniekošanas nozari, var izcelt šādus galvenos alternatīvos risinājumus sistēmas darbības pilnveidošanai:

1. Sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu darbība

Vidzemes AAR ir izveidots apvienojot bijušo Ziemeļvidzemes un Malienas AAR teritorijas un pievienojot Pierīgas AAR Saulkrastu novada teritoriju. Tā kā ir apvienoti divi bijušie AAR, jaunā reģiona teritorijā atrodas divi sadzīves atkritumu poligoni: SAP "Daibe" (Ziemeļvidzemes AAR) un SAP "Kaudzītes" (Malienas AAR). Plāna izstrādes gaitā tika vērtētas alternatīvas attiecībā uz atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu – saglabāt pakalpojumus tikai vienā no poligoniem vai turpināt ekspluatēt abus poligonus. Novērtējot esošo situāciju un ņemot vērā Vidzemes AAR plašo teritoriju, tika nolemts atkritumu apglabāšanas funkciju turpināt nodrošināt abus poligonos – arī SAP "Kaudzītes" Gulbenes novadā. Lai gan SAP "Kaudzītes" infrastruktūras iespējas attiecībā uz atkritumu pārstrādes un reģenerācijas nodrošināšanu nav tik attīstītas kā SAP "Daibe", kas attiecās uz pārstrādei un reģenerācijai nederīgu atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšanu, poligona kapacitāte ir pietiekoša. Turpinot atkritumu apglabāšanu SAP "Kaudzītes", tiek būtiski samazināti pārstrādei nederīgo atkritumu transportēšanas attālumi (Alūksnes, Balvu, Gulbenes novadi) uz atkritumu apglabāšanas vietu, kas pozitīvi ietekmē atkritumu apsaimniekošanas izmaksas kā arī nepalielinot pārvadājumu izraisīto ietekmi uz vidi. Otrs ieguvums ir atkritumu apglabāšanas pakalpojumu ģenerētā ieņēmumu plūsma, kas nodrošina poligona apsaimniekotāju ar nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem videi drošai poligona atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšanai – infiltrāta un poligona gāzes apsaimniekošanai, vides monitoringa veikšanai. Savukārt SAP "Daibe" tiek veidots kā reģiona centrālais atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras elements, kas, bez atkritumu apglabāšanas nodrošina arī dažādu sadzīves atkritumu plūsmu pieņemšanu un sagatavošanu reģenerācijai, kā arī nodrošina bioloģisko atkritumu pārstrādi bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas rūpnīcā.

2. Risinājumi atkritumu apsaimniekošanai teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu

Nešķirotu sadzīves atkritumu pakalpojums neatkarīgi no dzīvesvietas tiek nodrošināta katram atkritumu radītājam. Teritorijās ar zemāku apdzīvotības blīvumu un attiecīgi mazāko radīto atkritumu apjomu tiek noteikts retāks atkritumu izvešanas grafiks, tādējādi samazinot transporta izmaksas, kā arī attiecīgi atkritumu pārvadājumu radītās ietekmes uz vidi. Kā alternatīva attiecībā uz sadzīves atkritumu dalīto vākšanu teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu, bijušā Malienas AAR teritorijā ir plānots paplašināt šķirotu atkritumu savākšanas laukumu tīklu, tādējādi sniedzot iespēju šo teritoriju iedzīvotājiem iesaistīties atkritumu šķirošanā, kā arī nodrošinot plašāku nododamo atkritumu klāstu salīdzinājumā ar sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktiem (piemēram, mājāsaimniecībās radītie liela izmēra atkritumi, būvniecības atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi u.c. plūsmas, kuras nav iespējams nodot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktos). Vienlaikus, arī lauku teritorijās tiek saglabāta sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu sistēma. Papildus šai infrastruktūrai ir plānota mobilā šķirotu atkritumu savākšanas "laukuma" (EKO laukuma) izveide, kas periodiski būs pieejams reģiona iedzīvotājiem teritorijās, kur pastāvīga laukuma ierīkošana nav racionāla.

3. Bioloģisko atkritumu dalītā vākšana

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" līdz 2023. gada 31. decembrim ir jāizveido sistēmas, kas nodrošina, ka bioloģiskie atkritumi tiek savākti dalītā veidā vai pārstrādāti to rašanās vietās. Plāna izstrādes gaitā, vērtējot iespējamās alternatīvas secināts, ka dalītās vākšanas nodrošināšana jebkuram atkritumu radītājam reģiona teritorijā (kā tas tiek nodrošināts nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas gadījumā) nebūs tehniski un ekonomiski pamatota un radīs būtisku slogu uz atkritumu apsaimniekošanas maksu, turklāt prognozējamie vides ieguvumi varētu būt zemāki nekā resursu patēriņš šāda apsaimniekošanas modeļa

īstenošanai. Jāņem vērā, ka lai gan bioloģiskie atkritumi veido būtisku īpatsvaru no kopējās sadzīves atkritumu masas, tilpuma mērvienībās šis īpatsvars ir zemāks kā arī bioloģiskie atkritumi antisanitāru apstākļu rašanās novēršanas nolūkā ir izvedami biežāk nekā nešķiroti sadzīves atkritumi⁴, kas nosaka nepieciešamību izmantot mazāka tilpuma konteinerus, veikt biežāku to iztukšošanu, tā rezultātā būtiski palielinot resursu patēriņu. Attiecībā uz bioloģisko atkritumu dalīto vākšanu kā alternatīvs risinājums nav izmantojami arī publiski pieejami sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punkti, jo bioloģisko atkritumu izvešana (atšķirībā no izlietotā iepakojuma, kas tiek savākts publiski pieejamajos punktos) ir maksas pakalpojums, attiecīgi maksas iekasēšana un principa “piesārņotājs – maksā” piemērošana, izmantojot publiski pieejamos punktus, nav īstenojama. Kā optimālais risinājums sistēmas ieviešanas sākumstadijā ir paredzēts: 1) dalītās vākšanas pakalpojuma nodrošināšana pilsētās un apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu >1000, kā arī citās apdzīvotās vietās, kur pašvaldības ir izteikušas vēlmi saņemt bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumus (plāna izstrādes laikā SIA “ZAAO” veica reģiona pašvaldību aptauju, centralizētajā sistēmā iekļaujamo papildus apdzīvoto vietu noskaidrošanai). Tāpat dalītā vākšana tiek nodrošināta visiem uzņēmumiem un iestādēm (pārtikas tirdzniecība, ēdināšana, viesmīlības nozare, u.c.), visā reģiona teritorijā, kuru darbības rezultātā rodas noteikts daudzums bioloģisko atkritumu; 2) Mājkompostēšanas sistēmas attīstība veicinot (tehniskais atbalsts un informācijas nodrošināšana) bioloģisko atkritumu pārstrādi māsaimniecībās, kur tā ir tehniski īstenojama, piemēram, individuālās mājas pilsētās, lauku viensētās; 3) sašķirotu bioloģisko atkritumu pieņemšana šķirotu atkritumu savākšanas laukumos.

4. No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācija

Gan sadzīves, gan būvniecības atkritumu plūsmā ietilpst materiālu pārstrādei nederīgu, bet vienlaikus augstas kaloritātes atkritumu frakciju apjoms. Šādi atkritumi tiek izmantoti no atkritumiem iegūta kurināmā ražošanai, kas tiek izmantots kā energoresurss gan cementa ražošanā, gan īpašās šim nolūkam izbūvētās reģenerācijas iekārtās, kurās tiek ražota siltumenerģija vai elektroenerģija. Ievērojot AAVP paredzēto šādu iekārtu izveides nepieciešamību Vidzemes reģionā, energo reģenerācijas iekārtu izveide, kā viens no potenciāli īstenojamiem pasākumiem, tiek iekļauts arī Vidzemes AAR. Reģenerācijas iekārtu izveide ir saistīta ar būtiskiem kapitālieguldījumiem, turklāt šādu iekārtu izveide ir tehniski un ekonomiski pamatota tikai situācijā, kad saražotā siltumenerģija tiek lietderīgi izmantota, t.i. nodota publiskajā siltumapgādes tīklā vai izmantota ražošanas uzņēmumu vajadzībām. Latvijā līdz šim ir īstenota prakse, ka atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums saviem spēkiem īsteno reģenerācijas iekārtu izveides projektu (piemēram, Ventspils valstspilsētā), līdzīga projekta īstenošana ir uzsākta arī Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā (iepriekš Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģions). Analizējot iespējamās alternatīvas Vidzemes reģionā, vismaz sākotnēji secināts, ka pastāv riski saistībā ar nepieciešamo investīciju piesaisti, siltumenerģijas lietderīgu izmantošanu, kā arī ar sabiedrības noraidošo attieksmi, tādēļ kā pamata risinājums ir izvēlēts koncentrēties uz no atkritumiem iegūta kurināmā ražošanas infrastruktūras attīstīšanu SAP “Daibe”, paralēli izskatot iespējas arī no atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtu izveidei Vidzemes AAR teritorijā.

Alternatīva „nulles” scenārijs (Plāna projekts netiek realizēts) netika izskatīts, jo „nulles” scenārija gadījumā netiek veicināta ilgtspējīga ražošana, netiek veikta atkritumu dalītās vākšanas turpmāka attīstīšana, netiek pilnveidota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, netiek pilnveidota atkritumu pārstrāde un reģenerācija u.c. ar atkritumu apsaimniekošanas attīstību saistītas aktivitātes.

Izteiktie atzinumi un publiskās apspriešanas rezultāti

Plāna un SIVN Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tika organizēta atbilstoši MK Noteikumiem Nr. 157. Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu Plānam un tā SIVN Vides pārskatam tika publicēts šādos laikrakstos: 2023. gada 30. jūnija publikācija izdevumā Nr. 6 (245) “Cēsu novada vēstis”; 2023. gada 5. jūlija

⁴ MK 2016. gada 13. decembra noteikumu Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" 10.1.1. punkts nosaka, ka bioloģiski noārdāmos atkritumus, izņemot dārzu un parku atkritumus, izved atbilstoši līgumā par atkritumu apsaimniekošanu, kas noslēgts starp atkritumu radītāju un sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, kuru normatīvajos aktos par atkritumu apsaimniekošanu noteiktajā kārtībā izvēlējusies pašvaldība, noteiktajam atkritumu izvešanas biežumam, taču tas nedrīkst būt mazāks par sadzīves atkritumu izvešanas biežumu;

publikācija izdevumā Nr. 7 (163) "Alūksnes novada vēstis"; 2023. gada 6. jūlija publikācija izdevumā Nr. 20 (167) "Limbažu novada ziņas"; 2023. gada 7. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 "Saulkrastu novada ziņas"; 2023. gada 13. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (138) "Smiltenes novada pašvaldības vēstis"; 2023. gada 17. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (25) "Valmieras novada pašvaldība informatīvais izdevums"; 2023. gada 26. jūlija publikācija izdevumā Nr. 138 (4) "Valkas novada vēstis"; 2023. gada jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (172) "Gulbenes novada ziņas"; 2023. gada jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (274) "Balvu novada ziņas".

Sabiedrības līdzdalība Plāna un Vides pārskata izstrādē tika nodrošināta saskaņā MK Noteikumu Nr. 157 un MK Noteikumu Nr. 397 prasībām, ievietojot SIA "ZAAO" un SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnēs paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu VPVB elektroniskā veidā ievietošanai tā mājas lapā.

Sabiedriskā apspriešana Plānam un tā SIVN Vides pārskatam tika organizēta no 2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam. Sabiedriskā apspriešanas sanāksme Plānam un tā SIVN Vides pārskatam notika 2023. gada 22. augustā plkst. 18:00 SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA" ("Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads), vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Sabiedriskās apspriešanas ietvaros par Plāna un Vides pārskata projektiem visi saņemtie sabiedrības iebildumi, komentāri un priekšlikumi tika izvērtēti un, iespēju robežās, ņemti vērā Plāna un Vides pārskata gala redakcijā.

Sagatavotais Vides pārskats 2023. gada 5. oktobrī tika iesniegts VPVB atzinuma saņemšanai. 2023. gada 21. novembrī tika saņemts atzinums Nr. 4-03/18/2023 "Par Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam Vides pārskatu". Šajā atzinumā izteiktās VPVB rekomendācija ir izvērtēta, ņemta vērā pilnveidojot Vides pārskata aktuālo redakciju (apkopojums sniegts šī informatīvā ziņojuma 1. tabulā).

1. tabula

Vides pārraudzības valsts biroja rekomendāciju analīze

Rekomendācijas	Komentāri
Plāna Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai, savukārt atsevišķi aspekti Vides pārskatā pilnveidojami, ņemot vērā šā atzinuma 3.2. punkta rekomendācijas.	Ņemts vērā. Atbilstoši pilnveidota Vides pārskata gala redakcija (skat. tabulā zemāk).
Birojs secina, ka plānošanas dokumentā ir noteiktas prioritātes un plānotie pasākumi, tostarp rekomendācijas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai reģionā, bet Plānā netiek noteiktas konkrētas atkritumu apsaimniekošanas tehnoloģijas, savukārt atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru izvietojums ar teritoriālu piesaisti ir tikai orientējošs. Līdz ar to arī Vides pārskatā ir iestrādāti vispārēji risinājumi Plāna īstenošanas ietekmes mazināšanai, galvenokārt, norādot uz normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu. Biroja ieskatā Stratēģiskā novērtējuma ietvaros būtu lietderīgi arī izvērtēt, vai pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos iekļautie teritorijas attīstības risinājumi, tostarp spēkā esošajās attīstības programmās iekļautās rīcības / pasākumi / projekti ir pietiekami, lai sasniegtu Plānā izvirzītos mērķus.	Ņemts vērā, Vides pārskata gala redakcija atbilstoši pilnveidota (skat. 13. nodaļu "Vides pārskata kopsavilkums"): "Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas mērķis ir AAVP un atkritumu apsaimniekošanas nozares normatīvajos aktos noteikto rādītāju sasniegšana attiecībā uz aprites ekonomikas principu ieviešanu, atkritumu kā resursa izmantošanu un radīto atkritumu apjomu samazināšanu. Plānā ir vērtēta paredzēto pasākumu sasaiste ar reģiona pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos iekļautajiem pasākumiem, projektiem un teritorijas attīstības risinājumiem. Kopumā secināms, ka Vidzemes AAR ietilpstošo pašvaldību plānotie pasākumi ir atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības tendencēm un ir vērsti uz reģionā un valstī noteikto mērķu sasniegšanu, vienlaikus, veicot pašvaldību attīstības

Rekomendācijas	Komentāri
	plānošanas dokumentu aktualizāciju, rekomendējams pārskatīt tajos iekļautos pasākumus un papildināt pasākumu plānu, īpaši vēršot uzmanību uz iedzīvotāju informēšanu un izglītošanu, atkritumu rašanās novēršanu un to atkārtotu izmantošanu veicinošiem pasākumiem. “

Plāna monitorings

Saskaņā ar MK Noteikumu Nr. 157 prasībām, lai konstatētu Plāna īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, izstrādātājs veic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu. VPVB rekomendē, lai novērtētu Plāna īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, SIA “ZAAO” vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gads) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz to VPVB.